

-DEMOKRASİDEN FAŞİZME-

Kapitalizmin çapsız akıl hocaları iş başında... Yazılı ve görsel medyada, politik arenalarda "krizden kurtulmanın" reçetelerini yazıyorlar... Krizi tanımlamaları da pek bir âlem... Kahrolası Amerikan papazı yüzünden dolar fırladı, Euro yerinde duramıyor, musibet te geldi şaşmış gibi bizi buldu... Anlı şanlı ekonomistler, siyasal bilimciler "harıl harıl " kurtuluş reçetesi" yazmakla meşguller... Kapitalizmin bugünkü sözcüleri de öncülleri gibi yalancı ve sahtekâr. Kendilerine verilen görev kapitalizmin akut/ağırlaşmış ölümcül gerçeğini gizlemektir ve başarıyla değil, ellerine yüzlerine bulaştırarak arsızlıklarını sergiliyorlar... Sanıyorlar ki-hayır sanmıyorlar, bal gibi biliyorlar ki- Türkiye'yi vuran kriz Türkiye ile sınırlıdır, iktidarda şu parti değil de bu parti olsaydı, şu partinin lideri değil de bu partinin lideri olsaydı kriz yaşanmayacaktı... Kapitalizmin havarilerine duymak istemedikleri bir şey söyleyelim: Çok beklemeyeceksiniz, kriz sistemin içinde yer alan bütün yer küreyi çöl çekirgeleri gibi kasıp kavuracaktır. Belki, farklı kapitalist ülkeler bünyelerinin sağlamlığı/zayıflığına göre krizden nispeten farklı etkilenecektir, ancak hiçbir kapitalist ülkenin ağırlaşarak seyreden bu krizden yakalarını kurtarma şansı yoktur. Leş çürümü, mide bulandırıcı kokusu –doğadan insana, havadan suya kadar- bütün yer küreyi sarmıştır. Bu noktada tartışılması gereken şey bu leşin mezarının kazılmasıdır ve kapitalizmin mezar kazıcılarının sahneye çıkması, bunun yolu ve yöntemidir. Kapitalizm, gelmiş olduğu aşama itibarıyla yeniden gelişme, ayağa kalkma olanaklarını tüketmiştir, ömrünün kalan kısmını yatalak olarak geçirmekten başka olanağı kalmamıştır. Yatalak hali saldırıya, dünyayı ateşe vermeye en yakın halidir, bilinen saldırganlık dönemlerinden daha azgın, daha yok edici bir hırsla, can havliyle saldıracaktır. Yaşanan kriz küreseldir ve yıkıcı etkisi yalnızca emekçi sınıfların daha da yoksullaşması, işsizliğin artması, sosyal güvencelerinin ellerinden alınması ile sınırlı kalmayacaktır. Aynı zamanda egemen güçler de artık kendilerini güvende duymayacaklardır. Güvenlik önlemleri adı altında kitlesel hareketlerin bastırılması temel siyasa olarak belirlenecek, otokratik/faşizan yönetimler yer kürenin başının belası olacaktır. İçinde bulunulan durum küresel kapitalizmin kaçınılmazlığıdır, hastalığın tanısı tıp biliminin olanaklarını aşmıştır. Hastalık ölümcüldür, üstelik çoklu organ yetmezliği nedeniyle... Yırtığa yama yetiştirmeye çalışırken yırtık daha da büyümekte, yama yırtığın ortaya çıkardığı ayıpları örtmeye yetmemektedir. Yama bir metre, yırtık her gün yüz metre genişlemektedir. Sadece yaşamın bir alanında değil, bütün alanlarında maymunun kıcı daha da açığa çıkmaktadır... Evet, kapitalizm çoklu organ yetmezliği nedeniyle yatalaktır, yatağa bağlı yaşamaktadır ve ömrünü tamamlamasını beklemektedir... Böylesine cüsseli, hantal devlerin ölümü ise bugünden yarına gerçekleşmez, can çekişmesi uzun bir zaman dilimini gerektirebilir. Daha önceki dönemlerde kalp krizini bir şekilde atlatan, koltuk değnekleriyle yaşamını sürdüren kapitalizm, 21. Yüzyılın başında içine düştüğü çukurdan çıkamıyor ve çıkması için hiç maddi koşul da yok.

Toplumların yaşamında ekonomik politik dönüşümlerin sonuçları uzun yıllar sonra ortaya çıkar, toplumu yeniden yapılandırır ve eski döneme ilişkin ilişkiler yerini yeni dönemin belirlediği

ilişkilere bırakır. Toplumların değişim gelişim- süreci olağan koşullarda evrimsel bir süreç izler. Değişimin, evrimin gidişatına uygun yavaş ve ılımlı olması uzun tarihsel süreçleri gerekli kılar. Özellikle sınıflı toplumların dönüşümünde tarihin izlediği rota budur. Ancak bu çizgi her zaman normal seyrini izlemeyebilir. Değişim, kimi zaman eski toplumun bağrında doğum sancıları oluşturur, genellikle iktidar sahipleri eskimiş toplumsal yapının çürümüşlüğü ile özdeşlik oluşturan iktidarın çürümüşlüğüne meşru normlarla ayakta tutamaz, iktidarını sürdüremez hale gelir. Bu durumda ya iktidar sahipleri kendilerini meşru kılan normları terk ederek otokratik yönetimden faşizme kadar uzanan bir dizi “gerici zor”un örgütlü gücüyle, değişimin toplumsal dinamiklerini etkisizleştirerek, baskılayarak, fiziki olarak yok ederek iktidarlarını devam ettirirler. Bu süreç devrimci güçlerin yenilgi sürecidir. İktidar sahipleri “zor” üzerine kurdukları yönetim biçimlerinin “yeni normallerini” de yaratmış olurlar.

Kimi zaman ise eski toplumun bağrında filizlenen yeni güçler, normal yönetim dönemlerinde alışık olunan uzun dönemin sancısız değişimi yerini beklenmedik kısa, keskin, on, belki de yüz yılların değişimini çok kısa süreye sığdırırlar. Evrimsel gelişimle olgunlaşan süreç devrimci kalkışmayla alaşağı edilir. İktidar sahipleri iktidardan uzaklaştırılır ve devrimci sınıf kendisini tanımlayan ekonomisiyle, politikasıyla, felsefe, sanat ve kültürüyle toplumu yeniden kurar. Devrimci sınıf da, siyasal desteğini sağladığı kitlesel destekle, yönetim ve iktidar tarzıyla eskiden farklı kendi normalini/meşruluğunu yaratır ve toplumu yeniden kurar. Eski sınıfın iktidarını “siyasal zor” u yönetebilme aracı olarak kullanması bir tercihin ötesinde bir zorunluluktur. Toplum artık eskisi gibi yönetilmek istememektedir ve iktidar sahiplerinin yönetmek için de siyasal zora dayanmaktan başka çaresi yoktur. Bu yönüyle egemen sınıfların siyasal zora başvurmada iktidarın kimin, hangi partinin eliyle yürütüldüğünün bir önemi yoktur. İktidarın yürütme gücüne aday siyasi partilerin kitleleri etkilemeye yönelik politik araç olarak kullandıkları söylemlerinin “birbirinden farklıymış gibi” görünmeleri, gerçek bir farklılığa işaret etmez. Yalnızca efendilerinin önünde diz çöken köleler gibi iktidarın devamı için hangi maharetlere sahip olduklarının yaygarasıdır. Sistemi hedeflemeyen hiçbir siyasal oluşum “eskiyi değiştirmeye” aday olamaz, değiştiremez. Belki bir süre daha, sistemin geleceği açısından kitlelerin yatıştırılmasına hizmet edebilir. Sistem, yedek kulübesinde oturan ve sahaya inme sırası bekleyen yedek oyuncularını sahaya sürebilir, ancak oyunun kuralı bellidir ve kendilerinin dışında belirlenen oyunu oynamak zorunda kalan oyuncular kuralı değiştiremezler. Kural, farklıymış gibi görünen, belki de nüans farklılıkları taşıyan, bunun ötesinde değiştirme gücü ve niyeti olmayan yeni takımın ve oyuncuların, yıpranmış söylem ve kadroların yerine nöbet değişimidir. Amaç değişmez, sistemin devamı esastır. İktidarın yürütme gücünün amacı egemen sınıfın geleceğinin devamını sağlamaktır. Her toplum, sistemin kuşattığı ve dayattığı ilişkilerin kendisine yansıyan özelliklerini taşıyan iktidarlarca yönetilir. Ya da iktidarlar, sistemin topluma yansıdığı, toplumu etkilediği, toplumsal ilişki ve çelişkilerin özelliklerine göre şekillenir. Kapitalist demokrasilerin serpilip geliştiği, kapitalizmin kendini yeniden üretme olanaklarının tükenmediği ve bu koşullarda serbest seçimlerle burjuva iktidarların yürütme güçlerinin/hükümetlerin belirlendiği, nispeten de olsa emekçi güçlerin burjuva iktidarları sendikalar ve siyasi örgütleriyle/partileriyle denetlediği, söz sahibi olduğu “çoğulcu burjuva iktidarlar” dönem geride kalmıştır. Ve tarih o döneme tekrar dönmeyecektir. Sorunu ortaya koyuş biçimi, devrimci sınıf hareketinin “ ne yapmalı” sorununa da yaklaşımın ipuçlarını verecektir. Mesela yaşanan mevcut duruma ilişkin “soldan gelen” kapitalist dünyanın yeni bir paylaşım savaşı beklentisinden dünya emekçi güçleri açısından bir fırsat yakalayacağı beklentisini doğurur mu?.. Yani kapitalizmin krizi emeğin zaferine yol açar mı?... Kapitalist dünyanın krizi aşmak için aldığı önlemler, ABD nin gümrük duvarlarını yükseltmesi, Trumpun içe

İdris Köylü tarafından yazıldı
Cuma, 07 Eylül 2018 18:57 -

dönük politikalara yönelmesi, ABD nin kapitalist dünyadaki hegemonyasını kaybetmesi Çinin yükselmesi ve farklı kapitalist gruplar arasındaki rekabet bir üçüncü paylaşım savaşının gerçekten kapıda olduğunun ip uçlarını mı vermekte midir?. Kapitalist gruplar arasında yeniden bir paylaşım savaşı beklentisinin gerçekçi gerekçeleri yerine oturuyor mu?. Elbette müneccim değiliz, ancak artık kapitalist grupların rekabeti devletler eliyle ve devletler boyutuyla belirleyicilik bazında yürüttüğü dönem (1. Ve 2. Paylaşım savaşları) kapitalizm açısından kapanmıştır. Kapitalist gruplar arasındaki çelişki ulusal kökenli ve devlette (bürokraside ve silahlı güçlerde) hala etkinliğini devam ettiren ulusal kökenli tekelci kapitalizmin etkinliğini küresel kapitalizme kaptırmama arasındaki boğuşmanın yansımasıdır. Trumpun diğer kapitalist ülkeleri de karşısına alacak kadar “Her şey Amerika için” kabadayılığına küresel sermayenin örgütü AB nin (Almanya’nın Merkel’i ya da Fransa’nın Macronunun) tavrı bu tespiti doğrular mahiyettedir. Kapitalist gruplar arasında bir savaş beklentisi bu koşullarda gerçekçi görünmemekte, emekçi sınıfların gerek ulusal kökenli tekelci kapitalizme karşı gerekse küresel kapitalizme karşı ortak ve birleşik devrimci güçlerini yaşama geçirmeleri kapitalizmin dünyayı yok etme saldırganlığına verilecek tek ve gerçekçi cevaptır.

Küresel kapitalizmin krizi neden aşamayacağına ilişkin irdelemeler gelecek yazımızda ele alınacaktır.